

*Posudek na diplomovou práci předloženou k obhajobě na katedře psychologie
FF UK v září 2018.*

Téma: Znovusložená rodina a její působení na vývoj dítěte

Diplomandka: Bc. Tereza Pokorná

Vedoucí práce: prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

Oponent: doc. PhDr. Ilona Gillernová, PhD.

Diplomandka předkládá k obhajobě diplomovou práci na skutečně vysoce aktuální a v ČR dosud zcela neprobádané téma. Otázka znovusložených rodin a jejich vlivu na psychický vývoj dotčených dětí je v současné době zkoumána mnoha významnými výzkumnými týmy jak v Evropě, tak v Severní Americe. Práce je v rozsahu 166 stran, včetně příloh, které jsou tvořeny přepisy rozhovorů s odborníky a včetně deseti stránek seznamu odborných zdrojů českých i zahraničních. K seznamu odborných zdrojů lze dodat, že jsou vhodně zvoleny a svědčí o autorčině dobré orientaci v dané oblasti a o její snaze vyhledat skutečně zdroje cílené na nelehké a relativně nové téma.

Předložená práce je členěna klasickým způsobem na část teoretickou a empirickou. V teoretické části práce diplomandka věnuje pozornost třem kapitolám. V první definuje rodinu, zmiňuje aktuální změny společnosti s dopady na rodinnou strukturu. Zajímá ji rodičovství a především motivace k rodičovství a proměny rodičovských rolí. Zmiňuje také specifika české rodiny a to především postoje k hodnotě rodiny a manželství. V této souvislosti uvádí také některé české demografické údaje, týkající se rodiny funkční i dysfunkční.

Ve druhé kapitole se autorka snaží co nejlépe uchopit dosud dosti vágní pojem, jímž je znovusložená rodina. Zmiňuje typy znovusložené rodiny, její strukturu, rozpad rodiny jako proces i některé starší české zdroje s podobným zaměřením.

Třetí kapitola je již věnována dítěti, které žije ve znovusložené rodině. V této kapitole autorka dosud nijak nespécifikuje věk dotčeného dítěte, i když by samozřejmě bylo možné jednotlivé,

v práci popisované jevy, vždy uchopit i vzhledem ke konkrétnímu věku dítěte, nebo dětí, žijících v rodině. Lze říci, že v kapitole 2 a 3 autorka textu čerpala převážně ze zahraničních zdrojů, ačkoliv i v ČR existovalo a existuje několik autorů, kteří téma dlouhodobě zkoumali a popisovali (Dytrych, Dunovský, Kubička, Matějček, Kopřiva, Kovařík....), nebo popisují (Šmolka, Titl, Dudová, Špaňhelová...). Obsah těchto dvou kapitol považuji za cenný a domnívám se, že se diplomandce podařilo vytvořit základní strukturu obtížně uchopitelné problematiky.

V části empirické se diplomantka musela vyrovnat s mnoha úskalími, s komplexností problému, s pluralitou hledisek, se snahou chránit osobní data klientů, s nemožností vstupovat do přímého kontaktu s klienty bez ukončeného psychologického vzdělání, s proměnami rodiny ve vztahu k věku dětí a k počtu dětí v rodině, případně ke složení dětí („*moje děti, tvoje děti, naše děti*“...). Její původní plán, kontaktovat přímo znovusložené rodiny selhal a tedy správně zvolila plán náhradní, kontakt s odborníky, kteří se touto problematikou dlouhodobě zabývají. S nimi realizovala polostrukturované rozhovory, z nichž je opět patrné, že diplomantka se nad tématem sama dlouhodobě zamýšlí a že získala v této oblasti obsáhlé znalosti.

Celkově lze shrnout, že ačkoliv se jedná jen o první krůčky v oblasti výzkumné, je třeba ocenit odvalu diplomandky pustit se do tak obtížně uchopitelného a dynamicky se vyvíjejícího tématu. Předložená diplomová práce splňuje kritéria kladená na diplomové práce, včetně toho, že její vypracování by mělo posílit odborný růst diplomandky a mělo by sledovat celospolečenské změny a jejich dopady na vybrané sociální struktury, v tomto případě na rodinu.

Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení stupněm výborně. Dále doporučuji diplomandce, aby alespoň části textu následně publikovala, neboť se jedná o text velmi dobře využitelný v oblasti psychologické praxe i využitelný dalšími dotčenými odborníky, například z řad sociálních pracovníků, opatrovnických soudců, pedagogů či rodičů samých.

